

Kdo kope na Olšanech?

12.03.2024

Dokonce i hřbitov má svého manažera kvality. Co je náplní jeho práce, popisuje Jiří Kolka, který je na největším pražském pohřebišti zároveň hlavním hrobníkem.

Hřbitov o rozloze 50 hektarů vznikl na území někdejší osady Wolšany kolem roku 1680, kdy bylo kvůli morové epidemii nařizováno pochovávat zemřelé mimo město. Od té doby jich tu bylo uloženo přibližně 2 000 000. Leží v hrobech starých i úplně nových, prostých i pompézních. Svou pozemskou pouť tu završili třeba Karel Havlíček Borovský, Karel Jaromír Erben nebo dvojice Jiří Voskovec a Jan Werich. Na věčné časy odpočívají nedaleko sebe oběti komunistického režimu i Klement Gottwald.

Roční úvazek 200 pohřbů, 800 rozptylů a uložení 1 500 uren má na starost tým vedoucího hrobníka a manažera kvality Jiřího Kolky. Potkávám se s ním v místě, kde se dvěma kolegy právě kope hrob. Při tom vzpomíná, jak se k zaměstnání dostal: „V pátek jsem ukončil pracovní poměr jako kominík a v pondělí jsem už nastupoval na Olšanské hřbitovy. Bude to jedenáct let.“ Na Olšanech působí taky jeho otec. „Vedoucím hrobníkem jsem od roku 2017 a funkci manažera kvality zastávám druhý rok. Zahrnuje to organizaci týmu, reprezentaci při pohřbech, kontrolu kvality prováděných činností, jednání s pozůstalými i zástupci pohřebních služeb.“ Vedle toho se Kolka občas chopí lopaty. „I když se traduje, že se tu i v největším parnu zchladíte, při práci to člověk vnímá jinak. Ale s dřinou na střeších se to nedá srovnat,“ hodnotí svou současnou profesi. Zároveň vyvrací mýtus, že moderním hrobníkům pomáhá technika — jejich nejužívanějším náradím jsou dodnes krumpáč a lopata. „Pokud krumpáč nezvládá, přijde na řadu sbíječka. Víc si dovolit nemůžeme. Použití bagru je nepietní a nebezpečné, hrozí totiž poškození hrobových zařízení. Navíc do hrobového oddělení, kde kolikrát neprojeď ani se stavebním kolečkem, bagr nedostanu.“

Činnost mají jednotliví zaměstnanci rozdělenou. „Nějaká parta kope hrob, jiná ho připravuje pro nového uživatele, myšleno smluvního nájemce, nikoliv nebožtíka. Někdo uklidí zázemí, já v sezóně s kolegou ukládám urny, další rozptyluje ostatky. Kolem poledního se účastníme pohřbů včetně průvodů, spouštění, zahazování hrobu i aranže květin. Pokud není ‚do čeho kopnout‘, věnujeme se likvidaci odpadů, sekání a úklidu listí. O zeleň pečují hřbitovní dělníci a zahradníci,“ dodává.

Kolkův tým má momentálně deset hrobníků. „S jedním se budeme loučit, takže nás zbyde devět. Pokud byste o někom věděli, pošlete ho, ať rozšíří naše řady,“ vybízí Kolka s vědomím toho, že zájemců nebývá nikdy moc. Na vině je i zkreslená představa hrobníka. Sám začínal v dobách, kdy se po Olšanech ještě pohybovaly figury ze staré školy. „Hned mi bylo jasné, odkud se vzaly ty stereotypy namol opilého trhána s vystupováním kriminálního. Navzdory vzezření to byli fajn chlapi. Mnozí vyrostli v prostředí, které bych nikomu nepřál. Měli svéráznou vizáž, stereotyp ale naplňovali jenom částečně. Rum se nikdy nefasoval. Prostě jen starého psa novým kouskům nenaučíš.“

Řeč přichází taky na to, co zajímá při zmínce o hrobnících snad úplně každého. Napadají člověka při každodenním pobytu mezi mrtvými chmurné myšlenky? Jiří připouští, že i jemu bývá někdy smutno. „Záleží na okolnostech. Kolikrát pomůže špetka cynismu. Určitě bych ale neměnil. Dokud totiž na světě budou lidi, budou potřeba hrobníci…“